

Írta: Herczog Mária

Elmélet és gyakorlat

A gyermekek védelméről szóló törvény rendelkezik az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet felállításáról is. A korábban MEDINFO-GYIFO néven működő gyermek és ifjúságvédelmi módszertani és továbbképzési osztály, a Bölcsődék Országos Módszertani Intézete és Csecsemőotthonok Pikler Emmi Országos Módszertani Intézete módszertani feladatainak összevonásával jött létre az új országos intézet január elsején.

A módszertani intézet megalakulása minden szempontból jelentős esemény, amely egybeesik a törvény alkotóinak szándékával: egységes szemléletű, gyermekközpontú, családoorientált gyermekvédelmi tevékenység, amely magába foglalja a megelőző gondoskodást – így a bölcsődei és napközbeni gyermekellátást is, mint egyik lehetséges formát –, a gondoskodást – valamennyi intézménytípust és ellátási formát – és az utógondozást is, mint tevékenysége meghatározó irányait. Emellett olyan fontos, de kevésbé besorolható tevékenységeket is, mint a gyermekek elleni erőszak, bántalmazás kezelése, a jogvédelem, érdekképviselet.

Az újonnan létesített intézmény feladatának tartja, hogy a törvény végrehajtását segítő, a szakemberek, intézmények, fenntartók, civil szervezetek számára és közreműködésével mielőbb kidolgozza azokat a szakmai minimumkövetelményeket és szakmai szabályokat, amelyek segítik a jó színvonalú és eredményes munkát, lehetővé teszik, hogy az állami, önkormányzati intézmények és ellátások mellett minél több civil és magán kezdeményezés jöjjön létre, ezzel egészséges kínálati piacot és versenyt teremtve. Szándékaink szerint a pályázatok előkészítésén, bírálatán és ellenőrzésén keresztül lehetőség lesz az eredményesség mérésére, az ellátások minőségének emelésére a „fogyasztók”, ellátottak kívánságainak, igényeinek mind teljesebb körű figyelembevételére.

Gyakran ért minket eddig is vád, hogy nem tekintjük elég fontosnak a gyermekvédelem területén dolgozók érdekeit, nem vagyunk szolidárisak velük. Számunkra ez inkább úgy jelentkezik, hogy a szakemberek és fenntartók feltétel nélküli lojalitást várnak el, és olyan, sokszor hamis szolidaritást, amely inkább nevezhető összekacsintásnak vagy cinkosságnak, semmint szakmai támogatásnak. Érthető és ismert jelenség, hogy a maga területén meg nem engedhető gyakorlatot, bánásmódot, ügyintézés tapasztaló kollega nem akar, nem mer lépéseket tenni, egzisztenciális félelemből, megszokásból, szakmainak nevezett szolidaritásból, vagy nehogy az egész gyermekvédelmet érje kritika. Az országos intézet szeretne segíteni azzal, hogy elemeli ezeket az eseteket a konkrét helyzettől, levonja az általánosítható tanulságokat, ugyanakkor a konkrét ügyben igyekszik segíteni a bajbajutott gyerekeknek, családnak, szakembernek. Ha olyan jelenségről van szó, ahol jogszabályi, szabályozási, szakmapolitikai kérdések merülnek fel, nagyon fontos, hogy az adott eseten túlmutató változásokat lehessen elérni, ha a konkrét ügyben jog- vagy érdeksérelem ér valakit, minél kevésbé érezze magát kiszolgáltatottnak. Tipikus eset – sajnos – a gyerekek bántalmazása e tekintetben. Gyakran azért nem jelentik fel az elkövető szakembert, nevelőszülőt, mert a gyereket féltik a meghurcoltatástól, illetve az esetleges hivatali meg nem értéstől. Sajnálatosan sok ilyen esetről van tudomásunk, ahol igyekszünk azokat a feltételeket biztosítani, amelyek a gyerekek és adott esetben a bejelentő vagy éppen a meggyanúsított érdekeit védik, de nem leplezik el a megtörtént bántalmazást. Az olyan –

számunkra szakmai és etikai okokból is elfogadhatatlan – esetekben, mint a kerecsendi, vagy a III. kerületi, ahol a helyi közösség nem akarja elfogadni az odatelepülő lakásotthont, gyermekotthont, nem csak az a fontos, hogy az érintett gyerekeknek és fiataloknak segítsünk, hanem legalább ennyire, hogy segítsük olyan keretek kidolgozását, amelyek nem teszik elfogadottá a közvélemény számára az efféle reakciókat.

Ehhez persze őszintén és sokat kell beszélgetni, gondolkozni, írni, olvasni. Folyóiratunk a továbbiakban is erre törekszik, és ehhez olvasóink aktivitására változatlanul számítunk, akárcsak arra, hogy az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet is folyamatos párbeszédet folytathat mindazokkal, a-kiknek fontos a gyerekek és családok ügye.